

Úvěry na spotřebu řádně nesplácí 177 tisíc Čechů, problémy se prohlubují u nejmladších dlužníků

12.12.2024 - | PROTEXT

Ke konci třetího čtvrtletí letošního roku měli Češi v rámci úvěrů na spotřebu půjčeno bezmála 605 miliard korun.

Z toho téměř 28 miliard korun zůstává v prodlení se splácením. Z celkových 2,2 milionu dlužníků s úvěrem na spotřebu jich má 177 tisíc problémy se splácením, nejvíce za poslední tři roky. Vyplývá to z aktuálního Barometru úvěrového trhu, který pravidelně vydává Bankovní a Nebankovní registr klientských informací. Za nesplácenými úvěry může stát nepříznivá finanční situace, špatná finanční gramotnost, ale také pouhé opomenutí. K problémovému zadlužování často dochází v předvánočním období.

Problémy se splácením v posledním roce rostou zejména u nejmladší věkové skupiny. U dlužníků ve věku do 24 let narostl celkový objem nespláceného dluhu na spotřebu meziročně dokonce o 30 % na 1,7 miliardy, nejrychleji ze všech věkových skupin. „V nejmladší věkové skupině, tedy u lidí do 24 let, své závazky řádně nesplácí 14 % dlužníků, což je poměrně vysoké procento,“ komentuje Jiří Rajl, výkonný ředitel Nebankovního registru klientských informací. I když nejmladší věková skupina tvoří jen 5 % z celkového počtu dlužníků, jejich problémy splácet lze brát jako varovný signál. Napříč věkovými skupinami své dluhy na spotřebu řádně nesplácí 8 % dlužníků.

Lepší je situace u dlouhodobých úvěrů, tedy hypoték nebo úvěrů ze stavebního spoření. Své závazky má v prodlení pouze 0,8 % dlužníků. „Platební morálka je u hypoték mnohem lepší než u spotřebitelských úvěrů, protože bydlení má pochopitelně největší prioritu. Splátku hypotéky také pravděpodobně nezapomenete zaplatit nedopatřením,“ dodává Lenka Novotná, výkonná ředitelka Bankovního registru klientských informací. Dlouhodobý dluh má v Česku přes milion lidí, z nichž každý dluží průměrně 2,8 milionu korun – o 10 % více než před rokem. Jejich počet se však meziročně snížil. Na hypotéku teď dosáhne méně lidí, půjčují si však vyšší částku.

„K opomenutí splátky může dojít například u kreditních karet a kontokorentů, protože si jejich majitelé často ani neuvědomí, že jde o formu úvěru. Prohřešky se jim potom propisují do úvěrové historie, která zajímá věřitele při dalších žádostech o úvěr nebo při refinancování hypotéky. Nebankovní instituce ji zkoumají také třeba při nákupu auta nebo elektroniky na splátky,“ varuje Romana Knyblová, projektová a produktová manažerka Knyblová ze společnosti CRIF, kde je projektovou a produktovou manažerkou portálu kolikmam.cz, na kterém si každý může prověřit svoji úvěrovou historii.

Vánoce jsou problematickým obdobím

Na významu nabývá téma zadlužování zejména před koncem roku, kdy se mnoho lidí rozhodne řešit nedostatek financí na pořízení vánočních dárků úvěrem. K úvěru se před Vánoci lidé často uchýlí pod tlakem a nevyhodnotí svou schopnost splácet, což je může v následujícím roce přivést do problémů i dluhových pastí. „Půjčky na vánoční dárky si je potřeba řádně rozmyslet. Může se stát, že za dárky ve finále zaplatíte i několikanásobnou částku. Pokud si chcete o Vánocích dopřát, lepší řešení je spořit již v průběhu roku, nebo zvážit méně nákladnou variantu,“ dodává Romana Knyblová. „V případě, že se pro půjčku i přesto rozhodnete, důkladně si prostudujte podmínky, úroky a RPSN.

Také berte v úvahu svou vlastní úvěrovou historii a schopnost splácet.“

Odborníci z portálu kolikmam.cz připravili několik tipů, jak se s finančními závazky dostat do problémů - před Vánoci i kdykoliv během roku.

1. Nezahlazujte se zbytečně

Vzít si úvěr je v pořádku ve chvíli, kdy přinese více užitku než potíží. Důležitým krokem je spočítat si, zda v případě úvěru nepřeplatíte životnost daného produktu. Dovolenu si sice možná dva týdny užijete, ale další rok zbytečně vysokých splátek přinese určitě nepříjemnosti. Stejně tak je potřeba zvážit půjčku na dárky, které udělají radost o Vánocích, ale splácet je budete pravděpodobně až do dalších Vánoc.

2. Mějte přehled ve svých závazcích

Udělejte si seznam svých závazků, kam zahrnete půjčky, dluh na kreditních kartách, hypotéky a další dluhy. U každé položky si poznamenejte výši dluhu, úrokovou sazbu, měsíční splátku a datum splatnosti. Tento přehled vám pomůže lépe pochopit vaši finanční situaci a řádně naplánovat splácení. Pomoci vám v tom mohou i výpisy poskytované v rámci portálu kolikmam.cz.

3. Vytvořte si rozpočet

Rozpočet je klíčovým nástrojem pro správu vašich financí. Zahrňte do něj všechny své příjmy a výdaje, včetně měsíčních splátek závazků. Výdaje průběžně sledujte a snažte se najít oblasti, kde můžete ušetřit. Ušetřené peníze pak můžete použít na vytvoření dostatečně velké rezervy a případně na rychlejší splácení dluhů.

4. Automatizujte platby

Automatizace plateb vám pomůže zajistit, že nikdy nezmeškáte splátku. Nastavte si trvalé platby u všech svých závazků a vyhnete se zpožděním a případným sankcím. Opožděné splácení a penále se často negativně propisují do skóringu, který si nechávají zpracovávat například banky u žadatelů o hypotéku. I když je klient bonitní se stabilním příjmem, pokuty a zapomenuté splátky ho mohou připravit o výhodnější úrokovou sazbu.

5. Nepůjčujte si na splácení půjček

Když se dostanete do potíží se splácením, důležité je začít to co nejdříve řešit s poskytovatelem půjčky a vyhnout se splácení půjčky další půjčkou, protože takto se snadno dostanete do dluhové spirály.

6. Vytvořte si finanční rezervu

Finanční rezerva vám pomůže na jednu stranu vykryt nečekané výdaje, na druhé pak dostát vašim pravidelným finančním závazkům. Všeobecně přijímané doporučení je mít finanční polštář na pokrytí výdaje v období minimálně 3-6 měsíců.

7. Sledujte své hodnocení

Hodnocení vaší úvěrové způsobilosti vám napoví, jak na vás může nahlížet finanční instituce při hodnocení žádosti o úvěr. Na webu kolikmam.cz můžete snadno dostat přehled vašich závazků například z Bankovního a Nebankovního registru klientských informací (BRKI/NRKI) nebo Centrální evidence exekucí. Služba pod názvem MůjKredit obsahuje základní informace z BRKI a NRKI a také

data z Registru platebních informací (REPI), kde si vyměňují informace společnosti poskytující služby založené na splátkách a rovněž informace z veřejných zdrojů, jako jsou Centrální evidence exekucí, Živnostenský a Insolvenční rejstřík.

Profil společnosti CBCB – Czech Banking Credit Bureau, a. s.

Společnost CBCB – Czech Banking Credit Bureau, a. s., provozuje Bankovní registr klientských informací. Jejími akcionáři je pět zakladatelských bank (Česká spořitelna, a. s., Československá obchodní banka, a. s., MONETA Money Bank, a. s., UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a. s. a Komerční banka, a.s.). Jeho prostřednictvím si české banky vyměňují informace o bonitě a důvěryhodnosti svých klientů. CBCB byla založena 13. září 2000. Další informace na www.cbcb.cz.

Profil sdružení CNCB - Czech Non-Banking Credit Bureau, z.s.p.o.

Zájmové sdružení právnických osob CNCB – Czech Non-Banking Credit Bureau, z.s.p.o. bylo založeno v roce 2004 za účelem zajištění a zprostředkování vzájemného informování věřitelských subjektů (leasingových a úvěrových společností) o údajích vypovídajících o bonitě, důvěryhodnosti a platební morálce jejich klientů – fyzických a právnických osob. CNCB shromažďuje od věřitelských subjektů údaje o jejich klientech, zajišťuje jejich zpracování a provozuje tak Nebankovní registr klientských informací (NRKI). Další informace na www.cncb.cz.

Profil společnosti CRIF - Czech Credit Bureau, a. s.

Společnost **CRIF - Czech Credit Bureau, a. s.** je součástí celosvětové skupiny CRIF. Je organizátorem největších českých úvěrových registrů, Bankovního registru klientských informací a Nebankovního registru klientských informací a zajišťuje jim technický servis. Zároveň je provozovatelem portálu kolikmam.cz, který umožňuje pečovat o finanční závazky spotřebitelů, jednoduše on-line.

CRIF provozuje **Registr platebních informací - REPI**, sloužící pro sdílení platebních informací mezi členy registru.

Komplexní data o profesní historii finančních poradců jsou sdílena prostřednictvím **Registru finančních poradců ELIXIR**, který CRIF také provozuje.

Společnost CRIF svým klientům poskytuje také aplikaci **CRIBIS**, která obsahuje informace o více než 10 milionech podnikatelských subjektů a fyzických osobách z České a Slovenské republiky, čerpající z více než 90 informačních zdrojů.

Bankám, finančním a jiným úvěrujícím institucím poskytuje řadu řešení zahrnující analytické a softwarové nástroje, datové a digitální řešení včetně konzultací umožňujících optimalizaci jejich procesů od získání zákazníka přes upisování úvěru a řízení vztahů se zákazníkem až po vymáhání pohledávek. Kombinací vlastních znalostí s využitím nejnovějších technologií v rámci navrhovaných řešení je umožněno klientům dosahovat automatizovaných, optimalizovaných a vyhovujících procesů v každé fázi životního cyklu klienta.

Nově CRIF provozuje dotazníkovou platformu **Synesgy**, pomocí které společnosti zjistí, do jaké míry přímo ony anebo i jejich obchodní partneři přispívají k dosažení cílů odpovědného podnikání. V rámci ESG aktivit také poskytuje ESG skóre českých a slovenských společností díky proprietárním modelům významných rizik.

Další informace na www.crif.cz

<https://www.ceskenoviny.cz/tiskove/zpravy/uvery-na-spotrebu-radne-nesplaci-177-tisic-cechu-problemy-se-prohlubuji-u-nejmladsich-dluzniku/2607984>